

Fokus på hållbarhet skapar bra affärer

– Jag skulle vilja skicka en utmaning till resten av försäkringsbranschen. Det handlar om konsekvenserna av att inte se över koldioxidpåverkan från sitt innehav. Hur ska vi som företag förhålla oss till de risker som är förknippade med vårt innehav i bolag med verksamhet i vilken, på olika sätt, påverkar vårt klimat?

Den här brandfacklan skickar Eva Axelsson, hållbarhetschef på KPA Pension, ut till kollegorna i branschen. Man ska se den mot bakgrund av de tuffa åtgärder som kommer att krävas om FNs klimatmål på max 2 graders höjning av världsmedeltemperaturen ska kunna uppnås till 2050. Obama-administrationen har redan tagit de första stegen och det kommer att innebära en enorm påverkan på energibranschen.

– Det skulle innebära att t.ex. oljebolagen inte kommer att kunna pumpa upp all den olja som finns med i värderingen av dessa bolag. Detsamma gäller företag som bryter kol. Hur ska vi som långsiktiga förvaltare av våra kunders pensionspengar förhålla oss till vårt innehav kontra klimatriskerna? Samtidigt finns en enorm potential i att effektivisera energianvändning hos industriföretag, att satsa på andra energilösningar och att börja ta fram nya gröna produkter. Här finns affären!

Eva berättar att KPA Pension har gjort en utvärdering av det egna innehavet för att kunna göra en djupare klimatanalys. Hon anser att klimatriskerna på ett bättre sätt måste vägas in i förvaltningen, eftersom klimatrisker även blir finansiella risker.

Hög avkastning och etiska regler hänger ihop

Eva Axelsson är i grunden biolog. Sedan två år är hon hållbarhetschef på KPA Pension.

– Det var under min studietid för ca 15 år sedan som jag fick upp ögonen för hur skört ekosystemet kan vara. Jag studerade då en tid i Australien och blev uppmärksam på hotet mot Stora Barriärrevet, men också smittad av det stora engagemang som jag såg hos befolkningen. De här upplevelserna har följt mig sedan dess, både under den fortsatta studietiden och under min tid ute i näringslivet.

Under samtalet understryker Eva flera gånger att hållbarhetsfrågorna driver en bra affär. Hon är övertygad om att man får en hög avkastning tack vare etiska regler. Det handlar om att förvalta både tryggt och etiskt. Flera akademiska studier har också kunnat visa på detta samband.

– Ytterst handlar det om värderingar. För den skull genomförde vi i KPA Pension en undersökning hösten 2013, där vi lyssnade på våra ca 1,2 miljoner kunder i kommuner och landsting då vi intervjuade över 1000 personer i Sverige.

Undersökningen visade att åtta av tio kommun- och landstingsanställda tycker att det är viktigt att pensionsspara etiskt. Lika många ansåg att deras arbetsgivare ska upphandla pensionstjänster som erbjuder etiskt sparande.

Krav som att företagen i vilka KPA Pension skulle investera följer mänskliga rättigheter, har en miljöpolicy och håller vad de lovar, var något som låg en stor majoritet av de tillfrågade varmt om hjärtat.

– De allra, allra flesta människor vill göra gott – frågan är bara hur? Vad vi på KPA Pension då kan göra är att visa vilka värderingar vi tycker är viktiga och förmedla hur vi vill arbeta på ett långsiktigt hållbart sätt.

Vidare begrepp än CSR och miljö

Kommen så här långt, kan det vara dags att fråga Eva vad hon menar med begreppet 'hållbarhet'. Trots allt flyter det omkring olika definitioner av det här begreppet och vad det egentligen innehåller.

– Då kan det vara bra att gå tillbaka till den s.k. Brundtlandskommissionen, som på uppdrag av FN skulle utarbeta förslag till långsiktiga strategier för en hållbar utveckling. Dessa skulle sedan fungera som det överordnade målet för arbetet.

Kommissionens rapport kom 1987. Övergripande ville man visa hur vår planet skulle kunna bevaras för kommande generationer. Den pekade på ett antal utmaningar som finns inom områdena ekologi, ekonomi och sociala rättigheter.

– I grunden är det kommissionens rapport som vi på KPA Pension har för ögonen när vi arbetar med hållbarhet. Dessutom frågade vi våra kunder om de ansåg att vi skulle införa etiska placeringsregler. Och vi fick ett rungande ja till svar. 1998 införde vi våra nya regler och blev då också det första bolaget som miljöcertifierades enligt ISO 14001 i finansbranschen i Europa.

Eva pekar på att Sveriges kommuner och landsting, på basis av Brundtlandskommissionens rapport, tog del i det s.k. Agenda 21-arbetet som inleddes under 1990-talet. Det ledde bl.a. till att miljöpolicyer och klimatstrategier antogs ute i kommunerna. Hon är övertygad om att det här har bidragit till det engagemang för dessa frågor som idag finns bland medarbetare i kommuner och landsting.

Ställer upp tuffa kriterier

I sin investeringsstrategi har KPA Pension fokuserat på ägarinflytande och exkludering. Förutom investeringar i statsobligationer, räntor och fastigheter, har man valt att enbart direktinvestera i aktier, alltså inget indirekt ägande. Det är för att kunna föra en nära dialog med de företag som KPA Pension har investeringar i.

– Vi ställer upp tuffa kriterier när det gäller mänskliga rättigheter, miljö och antikorrruption. Det görs en genomlysning av bolagen, för att säkerställa att de lever upp till våra krav. Sedan för vi, tillsammans med vår ägare Folksam, en dialog med de bolag vi har investerat i.

Dialogen sker med VD, styrelsens och med företagens hållbarhetsansvariga. I dialogen definieras de risker som finns och hur företaget ifråga vill lösa dem. Ofta tar man upp frågor som ännu inte kommit till medias kännedom.

KPA Pension och Folksam samarbetar för att täcka in alla bolagsstämmor i Sverige. Man ställer frågor och förväntar sig sedan en uppföljning från bolagens sida.

KPA Pension sammanställer löpande rapporter om hur det ser ut i de företag man har investerat i, liksom frågor och svar från de bolagsstämmor man har besökt. Svarta listor över de företag som exkluderas har publicerats sedan länge – men nu publiceras också vita listor d v s alla listor över alla bolag som KPA Pension har innehav i.

Stora Enso bra exempel

Ett konkret och aktuellt exempel på hur KPA Pension arbetar i dialog med ett företag, är Stora Enso. Många var vi som på TV såg och förfasades över situationen för de barn som arbetade på soptippar i Pakistan.

– Vi har en mycket bra dialog med Stora Enso. Företaget har satt upp en agenda över vad de vill göra. På kort sikt innebär det att alla de barn vi såg på TV, nu får gå i skola och föräldrarna får ekonomisk kompensation för den tid barnen får undervisning. Men det gäller sedan att hitta mera långsiktiga lösningar.

Eva betonar att barnarbete inte är en enkel fråga. KPA Pension ställer krav på att företagen som verkar i svåra länder ska arbeta enligt Rädda Barnens Barnrättsprinciper och FN:s Barnkonvention. Det är svårt att utesluta barnarbete helt och hållet, eftersom det här är en del av många familjers försörjning. Men man kan ställa krav dels på att barnen inte får utföra farliga och utsatta arbeten, dels på att de parallellt får gå i skola.

Uteslutning är ett misslyckande

– När det gäller att utesluta företag har vi lyssnat på våra kunders hjärtefrågor. Det innebär att vi redan från början har uteslutit företag i branscher som alkohol, tobak, spel och vapen, förklarar Eva.

Och visst sker uteslutning av företag som KPA Pension tidigare investerat i, men som inte uppfyller kraven eller som inte är lyhörda.

– Varje sådan uteslutning ser vi som ett misslyckande. Huvudspåret är att hålla i som ägare för att kunna påverka.

Lönar sig att driva hållbarhetsfrågorna

När Eva kom till KPA Pension, var hon noga med att titeln skulle handla om hållbarhet. På det sättet ville hon markera att tjänsten har ett vidare ansvar än enbart miljö och CSR.

Eva betonar att alla hårda fakta inte ännu finns på bordet när det gäller att slutgiltigt bevisa sambandet mellan hållbarhet och trygg och stabil avkastning, men inte heller tvärtom. Hon är själv övertygad om att fokus på hållbarhetsfrågorna ger bästa utdelningen för de framtida pensionärerna.

– Vår solvens ligger vid halvårsskiftet i år på 170 procent och den genomsnittliga avkastningen under de senaste fem helåren är 8,3 procent. Det tycker jag ändå tydligt visar på att det lönar sig att konsekvent driva hållbarhetsfrågorna, konstaterar Eva till sist.

Carl-Henrik Knutsson